

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2026-358-49>

УДК 338.24:502

JEL classification Q58, Q56, O44, E61, O25

МАЙСТРЕНКО Ольга

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

<https://orcid.org/0000-0002-8007-3191>

olga.maistrenko@hneu.net

ІНТЕГРАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ «ЗЕЛЕНОЮ» КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

У статті досліджено теоретико-методологічні засади формування та інтеграції механізмів управління «зеленою» конкурентоспроможністю в умовах трансформації національної економічної політики України. Доведено, що традиційні підходи до забезпечення конкурентних переваг за сучасних глобальних викликів та євроінтеграційних орієнтирів вимагають синергетичного поєднання базових інструментів. Обґрунтовано авторську архітектуру взаємодії інституційного, організаційно-управлінського, економічного та інноваційно-технологічного механізмів, де інформаційно-цифровий контур виконує роль наскрізної «надбудови» для забезпечення прозорості, моніторингу та адаптивності управлінських рішень. Систематизовано ключові стратегічні орієнтири економічної політики України в контексті переходу до кліматично-нейтральної економіки, циркулярності та екологізації агросектору. Запропоновано ієрархічну систему принципів інтеграції (від базового єднання цілей до загального синергетичного ефекту). Особливу увагу приділено необхідності синхронізації національних регуляторних норм із європейськими стандартами, зокрема механізмами транскордонного вуглецевого регулювання (CBAM). Підкреслено важливість децентралізації екологічних ініціатив та залучення регіональних стейкхолдерів до реалізації кліматичних проєктів. Визначено, що наявність критичних сировинних матеріалів та повоєнна відбудова за принципом «краще, ніж було» створюють потужний базис для інтеграції української промисловості в європейські ланцюги створення вартості. Водночас доведено, що успіх екологічних трансформацій безпосередньо залежить від розвитку людського капіталу, підвищення рівня кваліфікації кадрів та активізації інвестицій у чисті технології (clean-tech). Зазначене формує міцне підґрунтя для довгострокової конкурентоспроможності вітчизняної економіки на світовому ринку. Зроблено висновок, що комплексне впровадження запропонованої концепції забезпечить не лише ефективне економічне зростання, а й гарантуватиме високий рівень екологічної безпеки та сталого розвитку нашої держави в майбутньому.

Ключові слова: «зелена» конкурентоспроможність, національна економічна політика, екологічна трансформація, інтеграційні механізми, стійкі конкурентні переваги, цифрова конвергенція, євроінтеграція.

MAISTRENKO Olga

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

INTEGRATION MECHANISMS FOR MANAGING "GREEN" COMPETITIVENESS WITHIN THE FRAMEWORK OF UKRAINE'S NATIONAL ECONOMIC POLICY

This article examines the theoretical and methodological foundations for developing and integrating mechanisms to manage "green" competitiveness amidst the transformation of Ukraine's national economic policy. Given contemporary global challenges and the country's European integration objectives, the article argues that traditional approaches to securing competitive advantages require a synergistic combination of fundamental instruments. The author proposes an architecture for how institutional, organizational-managerial, economic, and innovation-technological mechanisms interact, with an information-digital framework serving as an overarching "superstructure" to ensure transparency, monitoring, and adaptable management decisions. Ukraine's key strategic priorities for economic policy are systematized in the context of the transition toward a climate-neutral economy, circularity, and the "greening" of the agricultural sector. A hierarchical system of integration principles is proposed—ranging from the foundational alignment of goals to the achievement of an overall synergistic effect. Particular attention is paid to the need to align national regulatory norms with European standards, particularly the Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM). The text emphasizes the importance of decentralizing environmental initiatives and engaging regional stakeholders in implementing climate projects. The availability of critical raw materials, combined with a post-war reconstruction approach of "building back better," provides a strong foundation for integrating Ukrainian industry into European value chains. Furthermore, the success of environmental transformations depends directly on developing human capital, upskilling the workforce, and increasing investment in clean technologies (clean-tech). These factors provide a solid basis for the national economy's long-term competitiveness in the global market. The authors conclude that comprehensive implementation of the proposed concept will not only ensure effective economic growth but also guarantee a high level of environmental security and sustainable development for the nation in the future.

Keywords: "green" competitiveness, national economic policy, environmental transformation, integration mechanisms, sustainable competitive advantages, digital convergence, European integration.

Стаття надійшла до редакції / Received 09.09.2026

Прийнята до друку / Accepted 14.10.2026

Опубліковано / Published 29.10.2026

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC-BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

© МАЙСТРЕНКО Ольга

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Подолання наслідків військового конфлікту та створення довгострокових і стійких конкурентних переваг економікою України вимагають розробки та імплементації дієвих механізмів, що враховують

стратегічні орієнтири та інструменти, спроможні створювати унікальну цінність, яка на внутрішньому та світовому ринках надаватиме пріоритет українським товарам і послугам порівняно з іншими. Створення стійких стратегічних конкурентних переваг нерозривно пов'язане з екологічними трансформаціями моделей управління національними економіками, у центрі яких постає інтеграція механізмів, орієнтованих на перетворення екологічних викликів на нові можливості для розвитку національної економіки.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Фундаментальні засади дослідження механізмів конкурентного розвитку у науково-економічній літературі вже сформували потужний науково-теоретичний базис – від класичного і неокласичного напрямку економічної теорії (А. Сміт, А. Маршалл, Й. Шумпетер, М. Портер) до сучасних концепцій забезпечення стійких конкурентних переваг. Досліджуючи традиційні механізми забезпечення конкурентоспроможності (цінові, ресурсні, управлінські, організаційні, економічні), автори приходять до спільного висновку, що для реалізації масштабних трансформацій та створення конкурентних переваг у сучасних реаліях дія цих механізмів має бути скоординованою в єдиному напрямку – забезпеченні екологічних перетворень як джерела стратегічних конкурентних переваг.

Результати опрацювання існуючих науково-методичних підходів продемонстрували, що абсолютна більшість науковців серед механізмів-драйверів створення стратегічних конкурентних переваг виділяє інноваційний та економічний механізми (Безугла Л.С., Федулова Л. І., Ілляшенко С. М., Геєць В. М., Амоша О. І., Чухно А. А., Бажал Ю. М. та ін.) [1-6].

Потребують подальшого наукового опрацювання питання практичної апробації запропонованої інтегрованої системи механізмів на рівні окремих галузей промисловості та агропромислового комплексу, розробка кількісних індикаторів оцінювання синергетичного ефекту від «зелених» трансформацій, а також удосконалення фінансово-кредитних інструментів стимулювання бізнесу в умовах післявоєнної відбудови.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета статті: визначити та науково обґрунтувати концептуальні засади інтеграції механізмів управління «зеленою» конкурентоспроможністю в єдину архітектуру національної економічної політики України з урахуванням євроінтеграційних трендів і завдань повоєнного сталого відновлення.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

З інтенсивним розвитком цифровізації суспільного життя та її ролі у створенні конкурентних переваг значна увага приділяється розробленню цифрових механізмів управління цим процесом. Виключне значення мають механізми державної підтримки національної економіки та бізнесу, зокрема в контексті їх сталого розвитку та масштабних екологічних трансформацій. Важливість та значимість поєднання інтересів усіх стейкхолдерів суспільства як бенефіціарів стійких конкурентних переваг зумовили появу у зарубіжній практиці багаторівневих стейкхолдерських механізмів підвищення зеленої конкурентоспроможності [7].

Не заперечуючи загальну архітектоніку цих механізмів та їхню виключну роль у забезпеченні зеленої конкурентоспроможності, вважаємо їхню відокремлену дію вже недостатньою для здійснення масштабних структурних трансформацій за умов подальшого розвитку України. Виключні реалії, виклики внутрішнього і зовнішнього середовища, глобальні і європейські тренди соціально-економічного і екологічного розвитку зумовлюють об'єктивну необхідність їх інтеграції та посилення загального ефекту від їх дії (рис. 1). Кожен з представлених механізмів є внутрішньо інтегрованим за своїм елементним складом та функціоналом. Так, за авторським науковим баченням інституційний механізм поєднує нормативно-правовий базис, інституції і партнерства, контрольну та координаційну складові; економічний механізм включає фінансово-кредитний, інвестиційний, податковий, ціновий механізми; організаційно-управлінський – всі види забезпечення управлінських процесів, ресурси, облік, зворотній зв'язок та результати; інноваційно-технологічний механізм представлений інноваціями і технологіями, їх інфраструктурним забезпеченням, науковою складовою та інструментарієм комерціалізації інновацій тощо. У системі запропонованих механізмів відсутній окремо виділений інформаційно-цифровий механізм, оскільки автори бачать його не як елемент системи, а як «надбудову» (наскрізний мета-механізм або контур), що формує доступне, прозоре та відкрите інформаційне середовище для функціонування і синергійної взаємодії всіх механізмів управління конкурентоспроможністю. Така цифрова надбудова забезпечує інформаційне та координаційне поєднання механізмів управління зеленою конкурентоспроможністю, формуючи єдиний простір для обміну даними, узгодження управлінських впливів, моніторингу результатів, оцінювання результатів та адаптації управлінських рішень.

Питання пошуку інтеграційних інструментів, які б поєднали та забезпечили мультиплікативний ефект від їх спільної дії, на даний час є одним із найбільш актуальних і дискусійних у світовій практиці управління конкурентоспроможністю. Програма ООН з навколишнього середовища в цьому напрямі пропонує формування єдиної «зеленої» промислової політики, яка об'єднує різноманітні механізми екологічної трансформації з механізмами їхньої державно-інституційної підтримки [8]. Всесвітня організація економічного співробітництва (OECD) виходить з меж концепції «coherent policy mix», що сприяє реалізації «зелених» трансформацій національних економік та форму підґрунтя для створення їх стійких конкурентних

переваг. Концепція інтегрує у єдину систему управління конкурентоспроможністю економічні, інноваційні, регуляторні, інформаційні механізми, стандарти і нормативи.

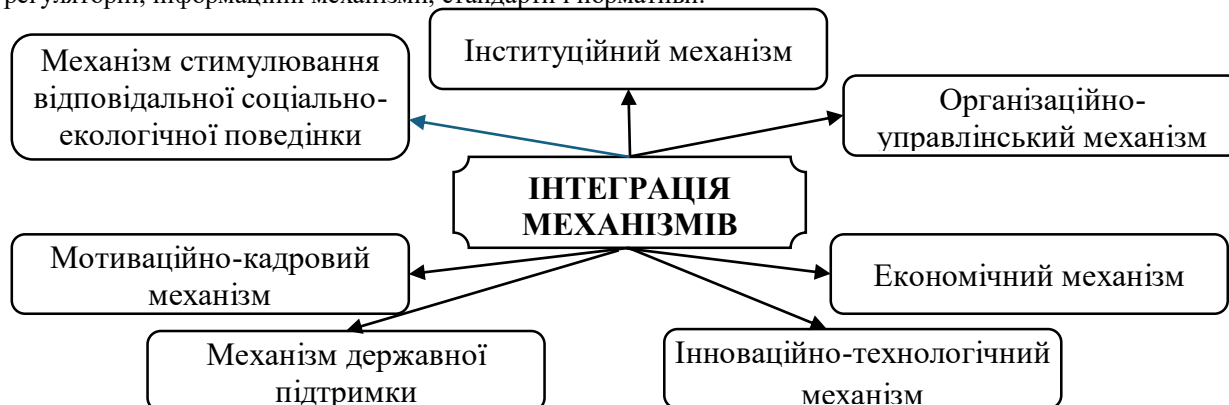

Рис. 1. Система механізмів управління «зеленою» конкурентоспроможністю економіки

Джерело: складено автором

Реалізація національної економічної політики України концептуально пов'язана з парадигмою екологічних трансформацій та формуванням стійких конкурентних переваг на засадах екологізації суспільно-економічних процесів. Її ключовими стратегічними орієнтирами визначені: екологізація та інтеграція екологічної політики у систему економічного управління; низьковуглецевий розвиток та перехід до кліматично-нейтральної економіки; енергетична трансформація та підвищення енергоефективності (зелений енергетичний перехід); створення інноваційно-технологічної основи стійких конкурентних переваг; зелена трансформація агросектору та сільських територій; відповідність стратегічного курсу економічної політики цінностям і цілям ЄС та Європейського зеленого курсу (рис. 2). Незважаючи на активні заходи у напрямку інтеграції енергетичної, кліматичної та економічної політики України, на даний час єдиного інтеграційного механізму їх поєднання не створено.

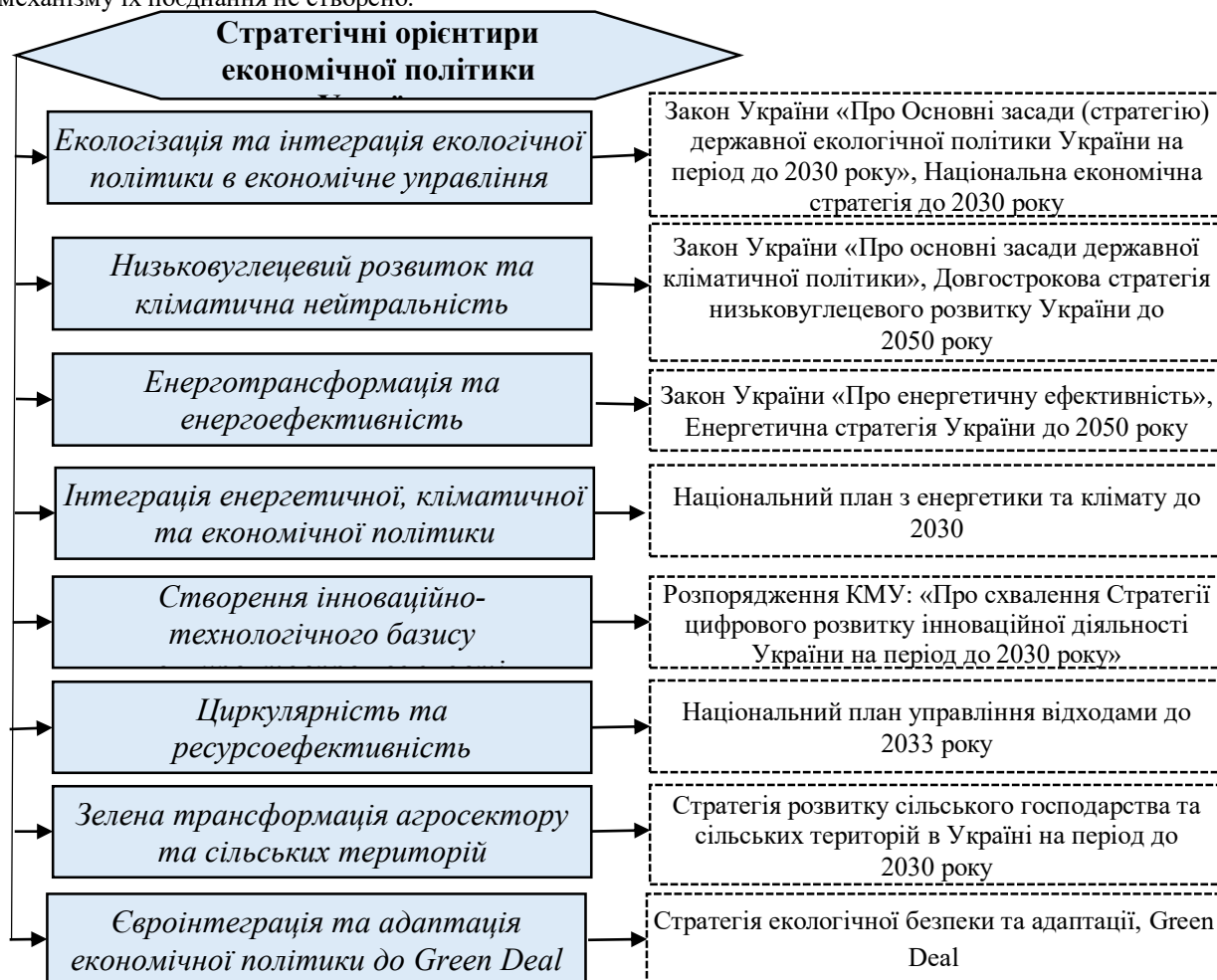

Рис. 2. Стратегічні орієнтири економічної політики України у контексті створення екологічних конкурентних переваг

Джерело: складено автором

Визначені стратегічні орієнтири економічної політики України у контексті створення екологічних конкурентних переваг у повній мірі корелюють із ключовими напрямками стимулювання розвитку «зеленої» конкурентоспроможної економіки ЄС. Серед них Комісія ЄС виділила наступні:

- 1) розробка єдиної кліматичної політики та консультативна підтримка бізнесу;
- 2) підтримка раціонального та екологічнобалансованого землекористування, реалізація концепції «smart-міст»;
- 3) активне використання фінансових інструментів у системі контролю за викидами CO₂;
- 4) підтримка розвитку відновлювальної енергетики та інвестицій у енергоефективність та ВДЕ;
- 5) використання фінансово-податкових інструментів для розвитку екологічного транспорту [9].

Передумовами успішної інтеграції механізмів управління зеленою конкурентоспроможністю в національну економічну політику, на нашу думку, мають стати: нормативна узгодженість правових активів, регламентів та стратегій, що діють у напрямку формування конкурентних переваг економіки України; інституційна координація дій суб'єктної сфери всіх механізмів та стейкхолдерів у консолідованому напрямку; когерентність економічних стимулів для імплементації інструментів екологічних трансформацій, ESG-практик та підвищення рівня соціальної відповідальності суб'єктів на всіх рівнях господарського управління; створення єдиної прозорості та доступної інформаційно-цифрової системи, яка б забезпечила дані для дієвого моніторингу, оцінки результатів трансформацій і зворотного зв'язку; ресурсно-кадрова спроможність, відновлення та нарощування економічного потенціалу країни. Першочерговою та базовою умовою соціально-економічного відновлення та підвищення конкурентоспроможності економіки України має стати повне завершення військового конфлікту.

Пошук дієвих способів імплементації різноманітних механізмів і інструментів підвищення конкурентоспроможності національних економік у економічну політику, фактично вже створив ядро принципів, які її забезпечують. На підставі опрацювання світового досвіду країн, Рогге К. і Райхардт К. серед таких принципів відокремлюють: принцип несуперечливості інструментарію, узгодженість за видами економічної діяльності та рівнями управління, достовірність (впевненість у результатах перетворень) та комплексність [10]. Українські науковці загалом погоджуються з даною базовою конфігурацією принципів, додаючи до їх сукупності принципи стратегічної спрямованості, адаптивності, системності та результативності [11]. Не заперечуючи таких підходів і компліментарності принципів втілення конкретних механізмів управління «зеленою» конкурентоспроможністю у національну економічну політику, вважаємо доцільним запропонувати авторський набір інтеграції механізмів у єдину архітектуру, який включає: принцип системності, стратегічної орієнтації, узгодженості, синергії, комплексності, адаптивності та цифрової конвергенції (рис.). За авторським методичним підходом, сукупність принципів інтеграції механізмів управління розмежовується за рівнями здійснення інтеграційних процесів та формування національної економічної політики: 1 рівень - базовий – забезпечення єдності цілей всіх механізмів залежно від єдиної генеральної мети національної економічної політики; 2 рівень – якість взаємодії механізмів зелених трансформацій національної економіки; 3 рівень – характер та засади функціонування механізмів; 4 рівень – загальний інтегральний результат – забезпечення синергійного ефекту від поєднання дії всіх механізмів створення зелених конкурентних переваг.

Поєднання механізмів управління конкурентоспроможністю у національну економічну політику має чітко визначену мету та очікувані результати від «зеленої» трансформації моделей управління. У європейських країнах цільовими очікуваними результатами удосконалення моделей господарського управління Комісією ЄС окреслені наступні: сприяння економічному зростанню; підвищення конкурентоспроможності галузей промисловості; зростання продуктивності праці на засадах цифровізації; подолання дефіциту кваліфікованої робочої сили; підвищення рівня інноваційного розвитку; зниження рівня адміністративного тиску на бізнес. Інтегральним очікуваним ефектом має стати зростання рівня міжнародної конкурентоспроможності економіки ЄС на засадах інноваційності, цифровізації та екологічності [12].

Дотримання Україною євроінтеграційного стратегічного курсу має враховувати ці довгострокові цілі європейської економіки та адаптувати власні орієнтири й механізми управління задля максимального скорочення розриву, який існує в рівні фактичного соціально-економічного та екологічного розвитку між країнами, і який інтенсивно зростає внаслідок дії війни. На основі врахування європейських пріоритетів і векторів забезпечення конкурентоспроможності національні механізми управління економічною політикою мають бути спрямовані на досягнення цілей сталого розвитку, екологічної безпеки та соціальної інклюзії, активізацію інноваційно-технологічних трансформацій і відновлення людського та інтелектуального капіталу країни. Кінцевою метою інтеграції механізмів управління зеленою конкурентоспроможністю в національну економічну політику, за авторською концепцією, визначено формування зеленої конкурентоспроможності національної економіки України та створення на її основі стійких довгострокових конкурентних переваг. Незважаючи на наявні безпрецедентні виклики, за умов яких функціонує економіка України, вона зберігає потужний потенціал створення довгострокових конкурентних переваг, у першу чергу, порівняно з європейською економікою. Стратегічним джерелом створення екологічних конкурентних переваг України залишається ресурсно-сировинна база: Україна має у розпорядженні 22 з 24 критичних сировинних матеріалів (літій, графіт, нікель, рідкісноземельні елементи, титан тощо), визначених ЄС як основні для подальшого

розвитку економіки [13]. Ці та інші ресурси формують фундамент для стратегічної конкурентоспроможності української промисловості та чистих технологій (clean-tech), а також для участі України у створенні європейських екологічних ланцюгів вартості. Наслідки воєнно-політичного конфлікту формують передумови стратегічного відновлення національної економіки на якісно нових засадах за пріоритетним принципом «краще, ніж було». Це дає можливість, за умови акумулювання необхідних інвестиційних потоків, відбудувати та реконструювати основні засоби за новими технологічними та екологічними стандартами, та, фактично, забезпечити зелену модернізацію, у т.ч. за рахунок коштів європейської допомоги.

Рис. 3. Система принципів інтеграції механізмів управління зеленою конкурентоспроможністю в національну економічну політику

Джерело: авторська розробка

Подальша імплементація запрограмованих екологічних трансформацій вимагає не лише наявності сировинної бази, а й створення ефективних стимулів для розвитку переробної промисловості з високою доданою вартістю в межах країни, а також мінімізації логістичних та екологічних ризиків. Важливим аспектом є синхронізація національних систем стандартизації з європейськими регламентами (зокрема щодо трансграничного вуглецевого регулювання — CBAM), що дозволить українським підприємствам безперешкодно інтегруватися в європейські зелені ланцюги створення вартості. Управлінський фокус має бути спрямований на децентралізацію екологічних ініціатив, активне залучення громад та бізнесу до реалізації кліматичних проєктів на регіональному рівні, що забезпечить високу адаптивність економіки до зовнішніх шоків і гарантуватиме стійкість позицій України на міжнародній арені.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Ефективне забезпечення «зеленої» конкурентоспроможності національної економіки за сучасних умов неможливе за допомогою відокремленої дії окремих інструментів; воно вимагає формування цілісної інтеграційної архітектури, що поєднує інституційний, організаційно-управлінський, економічний та інноваційно-технологічний механізми на базі наскрізного цифрового контуру.

Систематизовано стратегічні орієнтири економічної політики України та адаптовано їх до пріоритетів Європейського зеленого курсу (Green Deal), що охоплюють низьковуглецевий розвиток, енергетичну трансформацію, циркулярність економіки та екологізацію агросектору. Запропоновано ієрархічну систему принципів інтеграції (системність, стратегічна єдність, узгодженість, комплексність, адаптивність, цифрова конвергентність та синергія), яка охоплює всі рівні управління від базової мети до кумулятивного ефекту.

Наявність в Україні критичних сировинних матеріалів та реалізація концепції відновлення «краще, ніж було» створюють унікальну базу для формування довгострокових екологічних конкурентних переваг і повноцінної участі у чистих технологіях (clean-tech) європейського простору.

Література

1. Бажал Ю. М. Економічна теорія технологічних змін: навч. посіб. Київ: Заповіт, 1996. 178 с.
2. Гєєць В. М., Семиноженко В. П. Інноваційні перспективи України. Харків: Константа, 2006. 272 с.
3. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Суми: Університетська книга; Київ: Княгиня Ольга, 2005. 324 с.
4. Амоша О. І. та ін. Інноваційне промислове підприємство у формуванні сталого розвитку: колект. монографія / за ред. О. І. Амоші, Х. Джвігола, Р. Мішківча. Київ: ІЕП НАН України, 2018. 295 с.
5. Чухно А. А. Твори: у 3 т. Т. 3: Становлення еволюційної парадигми економічної теорії. Київ: ВІПОЛ, 2007. 712 с.
6. Федуллова Л. І. Інноваційна економіка: підручник. Київ: Либідь, 2006. 480 с.
7. Liu K. Stakeholder-Based Mechanisms for Enhancing Green Competitiveness in the Context of the Circular Economy. *Economic Sustainability and Business Practices*. 2026. С. 46–53.
8. Green Industrial Policy: Concept, Policies, Country Experiences. URL: <https://www.unep.org/resources/report/green-industrial-policy-concept-policies-country-experiences>.
9. Climate Action and Emissions Reduction. URL: https://reforms-investments.ec.europa.eu/technical-support-instrument-0/green-transition_en.
10. Rogge K., Reichardt K. Policy Mixes for Sustainability Transitions: An Extended Concept and Framework for Analysis. *Research Policy*. 2016. Vol. 45, Issue 8. P. 1620–1635.
11. Омеляненко В. А. Національна інноваційна політика: інституційно-еволюційна методологія формування і стратегії реалізації: дис. на здобуття наук. ступеня доктора економічних наук. Київ: Інститут економіки промисловості НАН України, 2021. 606 с.
12. A New Plan for Europe's Sustainable Prosperity and Competitiveness. URL: https://commission.europa.eu/priorities-2024-2029/competitiveness_en.
13. Ukraine Plan. 2024–2027. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/ukraine-facility-plan.pdf>.

References

1. Bazhal, Yu. M. (1996). *Ekonomiczna teoriia tekhnolohichnykh zmin* [Economic theory of technological change]. Kyiv: Zapovit.
2. Heiets, V. M., & Semynozhenko, V. P. (2006). *Innovatsiini perspektyvy Ukrainy* [Innovation prospects of Ukraine]. Kharkiv: Konstanta.
3. Illiashenko, S. M. (2005). *Upravlinnia innovatsiinym rozvytkom* [Management of innovative development] (2nd ed., revised and expanded). Sumy: Universytetska knyha; Kyiv: Kniahynia Olha.
4. Amosha, O. I., et al. (2018). *Innovatsiine promyslove pidpriemstvo u formuvanni staloho rozvytku* [Innovative industrial enterprise in the formation of sustainable development]. Kyiv: Institute of Industrial Economics of the National Academy of Sciences of Ukraine.
5. Chukhno, A. A. (2007). *Tvory: u 3 t. T. 3: Stanovlennia evoliutsiinoi paradyhmy ekonomichnoi teorii* [Works in three volumes. Vol. 3: Formation of the evolutionary paradigm of economic theory]. Kyiv: VIPOL.
6. Fedulova, L. I. (2006). *Innovatsiina ekonomika* [Innovation economy]. Kyiv: Lybid.
7. Liu, K. (2026). Stakeholder-based mechanisms for enhancing green competitiveness in the context of the circular economy. *Economic Sustainability and Business Practices*, 46–53.
8. United Nations Environment Programme. (n.d.). Green industrial policy: Concept, policies, country experiences. <https://www.unep.org/resources/report/green-industrial-policy-concept-policies-country-experiences>
9. European Commission. (n.d.). Climate action and emissions reduction. https://reforms-investments.ec.europa.eu/technical-support-instrument-0/green-transition_en
10. Rogge, K., & Reichardt, K. (2016). Policy mixes for sustainability transitions: An extended concept and framework for analysis. *Research Policy*, 45(8), 1620–1635.
11. Omelianenko, V. A. (2021). *Natsionalna innovatsiina polityka: Instytutsiino-evoliutsiina metodolohiia formuvannia i stratehii realizatsii* [National innovation policy: Institutional-evolutionary methodology of formation and implementation strategies] [Doctoral dissertation]. Institute of Industrial Economics of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
12. European Commission. (n.d.). A new plan for Europe's sustainable prosperity and competitiveness. https://commission.europa.eu/priorities-2024-2029/competitiveness_en
13. Government of Ukraine. (2024). *Ukraine Plan 2024–2027*. <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/ukraine-facility-plan.pdf>